

Huvudman

Borås kommun
Boras.stad@boras.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Dalsjöskolan 7-9 i Borås kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Borås kommun att senast **den 14 juni 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende bristen rörande anmälan av kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Borås kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Borås kommun ska vidta följande åtgärder

Åtgärder mot kränkande behandling

1. Se till att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit under perioden 20 mars – 7 juni 2024. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (6 kap. 5 § och 10 § skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i delar av området trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling. Vilka framgår nedan under rubriken "Områden utan konstaterade brister".

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2023:9464) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden höstterminen 2023 inlett en tillsyn av Dalsjöskolan 7-9 i Borås kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Dalsjöskolan 7-9 följer gällande bestämmelser om trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorerna samt lektionsobservationer den 23 och 24 januari 2024. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat skolans ordningsregler, plan mot diskriminering och kränkande behandling, dokumentation gällande disciplinära åtgärder och anmälningar av kränkingsärenden och utredningar. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Åtgärder mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av ingiven dokumentation framgår att det finns en checklista på skolan som beskriver arbetsgången när det gäller att anmäla och utreda kränkande behandling. Elever och skolpersonal berättar att det förekommer kränkningar mellan elever och att det oftast sker verbalt. Lärare säger att det ofta är samma elever som kränker

andra elever och att lärare reagerar när de hör och ser kränkningar. Elever berättar att det finns vuxna att gå till om man känner sig utsatt, att lärare agerar om de ser elever som bråkar och att ingen lärare bara går förbi. Eleverna säger också att lärarna skriver en kränkingsanmälan om de ser att någon blir utsatt. Lärarna berättar att när det uppstår en kränkning så gör man en "Draft-it" där man beskriver vad som har hänt. Om det är en upprepad kränkning så ska eleven kallas till rektorn.

Lärarna berättar att de är bra på att anmäla kränkningar men att de så klart kan bli bättre. Elevhälsan berättar att alla kränkningar inte anmäls vilket beror på att kränkningarna är för många samt att det tar mycket tid med dokumentation som sedan ska leda någonstans. Elevhälsan säger att vissa lärare nog inte anmäler även om alla fick en tankeställare i höstas, att det är viktigt att göra på rätt sätt, men uppger även att alla kränkningar av allvarlig karaktär anmäls. Rektorerna uppger att personalen har blivit driven i hur de ska skriva in anmälningar i "Draft-it", att det har blivit bättre efter händelserna som skedde under höstterminen och att mörkertalet inte är så stort.

Av inkommen dokumentation över anmälningar och utredningar av kränkande behandling framgår att skolpersonal utreder händelserna genom samtal med de inblandade samt vidtar åtgärder med anledning av händelserna. Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorerna framkommer vidare att alla anmälningar skickas till huvudmannen och rektorerna uppger även att skolan får tillbaka anmälningar från huvudmannen om de inte är ordentligt utredda och att det har blivit bättre.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 5 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i 6 kap. skollagen, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete för att motverka kränkande behandling. Skolinspektionens utredning visar att personalen på Dalsjöskolan 7-9 inte alltid anmäler till rektor då en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling. Vidare framkommer av intervjun med elevhälsan att det sker många kränkningar samt att även om inte alla kränkningar anmäls så anmäls i vart fall alla kränkningar av allvarlig karaktär. Skolinspektionen vill härav framhålla

att anmälningsskyldigheten omfattar alla händelser där en elev upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Det ska inte göras någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan den anmäls till rektorn respektive huvudmannen. Anmälningsskyldigheten uppkommer oavsett om eleven uppgett sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller om det på något annat sätt kommit fram att eleven kan känna sig utsatt för kränkande behandling. För det fall personal underlåter att anmäla när en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling medför detta att alla kränkningar inte kommer till rektors och huvudmannens kännedom och att huvudmannen därmed inte kan ta sitt ansvar för att skyndsamt utreda och vidta de åtgärder som krävs för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Vad gäller skyldigheten att starta utredningar om kränkande behandling, vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling samt tillse att en anmälan om kränkande behandling görs till huvudmannen framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Borås kommuns verksamhet vid Dalsjöskolan 7-9 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller skyldigheten att anmäla vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Borås kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Områden utan konstaterade brister

Skolans arbete med att skapa trygghet och studiero samt åtgärder mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Trygghet och studiero

Eleverna beskriver att de generellt känner sig trygga på skolan men att det nog finns vissa elever som känner sig otrygga. Eleverna säger vidare att det finns vuxna att gå till om något händer och att de vuxna tar tag i det som sker. Eleverna nämner också att det under hösten var några elever som bråkade, men att alla elever på skolan inte märkte av det. Lärare berättar att skolan har genomfört trygghetsvandringar och elevintervjuer och generellt så framkommer det att eleverna är trygga. Lärarna berättar också att de på mentorstid arbetar med tryggheten på olika sätt utifrån ett årshjul och att elevhälsan är aktiva i arbetet tillsammans med lärarna.

Eleverna berättar att det oftast är studiero då lärarna planerat lektionerna bra och när lärarna är stränga, men att det kan skilja sig åt beroende på lektionens innehåll och ämnet. Även lärare berättar att det skiljer sig i studiero beroende på tid på

dagen, grupsammansättning och hur tydlig och strukturerad läraren är, vilket också elevhälsans personal beskriver. Elevhälsan uttrycker vidare att det i tidigare elev- och hälsosamtal framkommit att eleverna beskriver strukturen på lektionerna som olika och att det därav nu pågår ett utvecklingsarbete kring bland annat gemensam lektionsstruktur.

Skriftliga rutiner för hanteringen av mobiltelefoner samt ordningsregler

Av ingiven dokumentation framgår att det för skolenheten finns skriftliga rutiner kring hantering av mobiltelefoner samt ordningsregler, kallade förhållningssätt, beslutade av rektorn. Vissa eleverna berättar att de inte vet vem som har bestämt ordningsreglerna och flera andra elever säger att elevrådet har varit med i framtagandet och att eleverna pratar om reglerna på mentorstiden. Skolpersonal uppger i intervju att elever har varit delaktiga i framtagandet av förhållningssätten, via elevråd, och att uppföljning sker utifrån ett årshjul och att det brukar göras under våren.

Disciplinära åtgärder

Av ingiven dokumentation samt i intervjuer med skolpersonal framkommer att det i flera årskurser finns elever som har ett ordningsstörande beteende under lektionerna. Vidare framkommer av dokumentationen att det finns en konsekvenstrappa vid upprepat störande beteende. Eleverna berättar att det mest vanliga är att läraren ger en tillsägelse för att sedan ringa eller maila till föräldrarna om en elev inte slutar trots tillsägelse. Läraren brukar också informera mentor som då även kan pratat med rektorn. Några elever nämner att det har funnits elever som fått kvarsittning och att det är rektor som håller i den.

Vad gäller utredning av ordningsstörande beteende hos elever säger lärarna att det under hösten var svårt att hinna med detta på grund av flera händelser. På inspektörens fråga om varför flera beslut om avstängningar togs tillbaka under föregående hösttermin uppger elevhälsan att skolan under höstens händelser genomförde åtgärder men att skolan brast i dokumentationen av disciplinära åtgärder. Elevhälsan beskriver att mycket hade gjorts rent konkret och åtgärder hade vidtagits men dokumentationen hade inte skrivits in på rätt ställe i skolans system. Skolan har sedan dess förändrat sina rutiner. Rektorerna uppger att för några elever har en utredning om ordningsstörande beteende genomförts och för några elever behöver det göras utredningar. Den som får uppdraget att göra utredningen tar kontakt med vårdnadshavarna. Av inkommen dokumentation samt av intervju med rektorerna framgår att skolan vidtar åtgärder för det fall en elev stört ordningen eller uppträtt olämpligt. Rektorerna uppger också att åtgärderna beslutas utifrån vilken elev det gäller och att situationen har blivit mycket bättre efter att ett par elever fått stöd av en resurs.

Likabehandlingsplan

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling för läsåret 2023/24. Planen är upprättad av ansvarig rektor och

innehåller beskrivning av såväl utvärdering av tidigare plan, resultat och analys som mål och åtgärder för vidare arbete för att förebygga kränkande behandling.

Lärarna berättar att det sker ett aktivt arbete med planen med grund i utvärdering och analys av bland annat olika trygghetsenkäter som genomförts. På fråga från inspektören om eleverna är med i arbetet med planen mot kränkande behandling svarar elever att det kanske är eleverna som är med i elevrådet som har varit det. Eleverna berättar också att de varje månad får svara på en enkät som innehåller åtta frågor om hur de trivs i skolan. Av likabehandlingsplanen framgår att eleverna på olika sätt är delaktiga i arbetet med planen, bland annat genom att planen diskuteras och vid behov revideras i samband med klass- och elevråd.

Rättslig reglering

Trygghet och studiero

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Skriftliga rutiner för hanteringen av mobiltelefoner samt ordningsregler

Av 5 kap. 4 e § skollagen framgår att det för varje skolenhet ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 4 b-4 d §§. Rektorn beslutar om sådana rutiner.

Enligt 5 kap. 5 § skollagen ska det finnas ordningsregler för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler.

Disciplinära åtgärder

Av 5 kap. 6 § skollagen framgår att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar.

En åtgärd enligt första stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. Enligt de förutsättningar som anges i 7-23 §§ får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den egna skolenheten, avstängning och omhändertagande av föremål. Även sådana åtgärder får vidtas endast om de står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.

Av 5 kap. 9 § skollagen framgår att om en elev i förskoleklassen och grundskolan, vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven

gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare.

Av 5 kap. 10 § skollagen framgår att med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § första stycket ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Likabehandlingsplan

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av 2 § förordning [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling framgår att en plan mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom dessa områden. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av beslutsfattare Linda Lundberg efter föredragning av utredare Maud Wilhelmsen.

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Eva Hansson medverkat.